

Til Sentralstyret
Kopi Landsstyret
Dato 20. januar 2020
Fra Miriam Langmoen, generalsekretær

grønn
ungdom

SAKSPAPIRER FOR SST-2-20

Møtedato: 24. januar 2020
Møtested: Hausmannsgate 19
Møtetid: 17:00-21:00 (ingen skolering)

Saksliste

030 Godkjenning av innkalling

031 Valg av ordstyrer og referent

Innstilling: Teodor Bruu, *ordstyrer*
Rauand Ismail, *referent*

032 E-postvedtak siden sist møte

v/ Miriam Langmoen, generalsekretær

○

033 Orienteringsrunde

Alle utvalgsledere / folk med koordinerende roller:

- Hva (konkret) har gruppen din gjort siden forrige møte?
- Hvilke prosjekter jobber dere med?
- Hvem jobber med hva?
- Hvordan ligger dere an med ting?

Talspersoner:

- Hva skjer i MDG (SST og på Stortinget)?

Internasjonal kontakt:

- Hva skjer i det internasjonale arbeidet?

Alle:

- Hvilke eksterne politiske aktører har du hatt politisk kontakt med?
- Hva annet har du gjort i GU siden forrige møte?

○

034 Status fylkeslag

v/ Saida Tufa, fylkessekretær

○

036 Spisse EØS-midler til klimatiltak v/ Kristin Knutsen, politisk utvalg for skatt og næring	V
037 Norge trenger et styrket klimaråd v/ Andreas Moksnes, politisk utvalg for klima og natur	V
038 Styrk kollektivtilbudet i nord v/ Andreas Moksnes, politisk utvalg for klima og natur	V
039 Høringssvar på MDGs langtidsstrategi v/ Ulrikke Torgersen, sentralstyremedlem	V
040 Norges relasjon til Kina v/ Nora Heyerdahl, internasjonal kontakt	V
041 Saker til MDGs sentralstyremøte 6. februar v/ Miriam Langmoen, generalsekretær	V
042 Politiske utvalg og sentralstyret v/ Teodor Bruu, talsperson	V
043 Handlingsplan for SVU2021 v/ Ulrikke Torgersen, sentralstyremedlem	V
044 Handlingplan for GULS-gruppa v/ Miriam Langmoen, generalsekretær	V
045 Handlingsplan og tidsplan for sommerleir-gruppa 2020 v/ Rauand Ismail, sentralstyremedlem	V
046 Handlingsplan og tidsplan for ansettelsesutvalget v/ Miriam Langmoen, generalsekretær	V
047 Flytting av folkevalgtsamlingen v/ Jørgen Paulsen, sentralstyremedlem	V

Deretter møtekritikk

O er orienteringssaker

D er debattsaker

V er vedtakssaker

Sørlandsbanen, 20. januar 2020

Miriam Langmoen,
Generalsekretær

Til Sentralstyret
Kopi Landsstyret
Fra Teodor Bruu, talsperson
Dato 20.01.20
Saksnr SST-2-20-036

grønn
ungdom

POLITISK UTTAELSE:

NORGES EØS-MIDLER SKAL OMSTILLE EUROPA

Bakgrunn

Ved EØS-avtalens ikrafttredelse i 1994 ble det opprettet en låne- og tilskuddsordning med sikte på å bidra til sosial og økonomisk utjevning i EØS. Det samlede norske bidraget beløp seg til om lag 926 millioner kroner. Midlene gikk til utvikling og strukturtilpasning i Hellas, Irland, Nord-Irland, Portugal og Spania.

Avtalen for finansieringsperioden 2014-2021 ble undertegnet i Brussel i mai 2016, og innebærer at de tre giverne samlet er forpliktet til å stille til disposisjon 2 801,8 millioner euro. Norges andel utgjør om lag 95,3 prosent. Ordningen er i oppstartsfasen, og per mai 2019 utgjør det norske utbetalte bidraget 96,5 millioner euro.

De ulike formålene for midlene har tidligere år vært:

Låne- og tilskuddsordningen under EØS-avtalen (1994-1998)

- 54 prosjekter ble gjennomført i mottakerlandene gjennom låne- og tilskuddsordningen. Sluttrapport for ordningen er vedlagt.
- Finansieringsordningen under EØS-avtalen (1999-2003)
- 23 prosjekter ble gjennomført i mottakerlandene. Sluttrapport for ordningen er vedlagt.

EØS-finansieringsordningene (2004-2009)

- Ordningen støttet 1207 prosjekter. Giverlandene har laget en egen resultatportal med utfyllende informasjon om alle prosjektene.
- Portalen gir utførlig opplysninger om hvert prosjekt, inkludert støtte i euro.
- EØS-finansieringsordningene (2009-2014)
- Ordningen er i avslutningsfasen og per i dag er det avsluttet 7 092 prosjekter i 150 programmer i mottakerlandene. Giverlandene har laget en egen resultatportal med informasjon om alle prosjektene. Portalen gir utførlige opplysninger om hvert prosjekt, inkludert støtte i euro.

EØS-finansieringsordningene (2014-2021)

- Denne ordningen er i oppstartsfasen og dermed er ingen prosjekter avsluttet. Jeg kan derfor ikke oppgi størrelse på støtten per prosjekt.
- Det har siden 1994 vært bred enighet om at det er i Norges interesse å medvirke til den sosiale og økonomiske utviklingen i de økonomisk svakere medlemslandene i EØS-området, og å fremme de bilaterale forbindelsene med mottakerlandene.
- EØS-finansieringsordningene har hatt betydelig positiv effekt og resultater. Eksempelvis har i perioden 2009– 2014 nesten 2,7 millioner mennesker fått bedre tilgang til helse-, sosial-, utdannings- og rettslige tjenester gjennom midlene. Mer enn 136.000 personer i mottakerlandene har mottatt opplæring og økt sin kompetanse gjennom programmene. Opp mot 7000 sivilsamfunnsorganisasjoner var aktivt involvert i bl.a. å fremme demokratiske verdier og menneskerettigheter. Mer enn 2300 partnerskap mellom enheter (institusjoner, organisasjoner, bedrifter etc.) i mottakerland og giverlandene har styrket de bilaterale båndene mellom landene.

Saksbehandlers konklusjon

I 2021 vil det være nye forhandlinger om hvem som skal motta EØS-midler og de ulike formålene for midlene. Med et mulig regjeringsskifte i 2021, vil forhåpentligvis regjeringen være grønn-rød og forhandlingene om disponering av EØS-midler kan tas i en grønnere retning.

Europaparlamentet har også vært tydelige på at satsingen fremover er klimatiltak i storskala. Et slikt klimatiltak er å spisse EØS-midlene til klimatiltak. Det er derfor ikke utenkelig at EU blir med på Norges krav om å gi av disse midlene til blant annet grønn omstilling og klimatilpasning.

Et slikt gjennomslag vil styrke relasjonen vår til EU og sørge for at Norge bidrar til en grønn omstilling av Europa.

Forslag til vedtak

F1: Den politiske uttalelsen "Norges EØS-midler skal omstille Europa" innstilles til landsstyret slik den foreligger.

Vedlegg

1 - Norges EØS-midler skal omstille Europa

Med vennlig hilsen

Teodor Bruu

Talsperson og koordinator for de politiske utvalgene

På vegne av Kristin Knutsen (utvalgsleder), Josefine Gjerde og politisk utvalg for skatt og næring

Oslo / Bergen, 20. januar 2020

NORGES EØS-MIDLER SKAL OMSTILLE EUROPA

Grønn Ungdom vil:

- Aktivt jobbe for en ny avtale om disponering av Norges EØS-midler. Denne skal inneholde retningslinjer om at midlene skal disponeres til formål som omhandler grønn omstilling, klimatilpasning og sosial og økonomisk utjevning.
- Aktivt jobbe for at Norge skal være med i prosessen over hvilke land som skal motta EØS-midler. Land som først og fremst trenger klimatilpasning grunnet ødelagt infrastruktur, skal prioriteres.

Til Sentralstyret
Kopi Landsstyret
Fra Teodor Bruu, talsperson
Dato 19.01.20
Saksnr SST-2-20-037

grønn
ungdom

POLITISK UTTAELSE:

NORGE TRENGER ET STYRKET KLIMARÅD

Bakgrunn

Norge er milevis unna å nå klimamålene som er satt. I 2021 får vi forhåpentligvis en ny regjering som kan rette opp i dette, men det er ikke garantert. Dessuten er klimadebatten uoversiktlig og komplisert. Ulike regnemåter og kompliserte regelverk gjør det vanskelig for innbyggerne å holde politikerne ansvarlige. Dette er noen av grunnene til at vi trenger et sterkt klimaråd i Norge.

Vi har faktisk hatt et klimaråd siden 2014, men det har to viktige mangler: For det første består det i hovedsak av representanter for interessegrupper, og for det andre er rådet usynlig i den offentlige debatten. Alternativet er en modell lik den man har blant annet i Storbritannia og Danmark, der klimarådet er en liten gruppe uavhengige forskere som både fungerer som eksperthjelp for regjeringen og kontrollorgan for om man er i rute til å nå klimamålene.

Den [norske klimaloven](#) pålegger regjeringen å rapportere til Stortinget årlig, men i motsetning til alle sammenlignbare land har vi ikke et uavhengig klimaråd som følger opp loven og vurderer regjeringens politikk. Denne uttalelsen tar til orde for å etablere et slikt råd.

Drøfting

Våren 2019 gikk en gruppe kulturpersonligheter og akademikere i Norge ut med et opprop inspirert av Extinction Rebellion der de krevde et råd som kan føre tilsyn med at de nødvendige tiltakene blir gjennomført for å stanse klimakrisen¹. Innlegget skapte rabalder på grunn av den harde tonen, og næringsminister Torbjørn Røe Isaksen kritiserte dem for å være "antidemokratiske". Ni av oppropsforfatterne skrev et tilsvar der de understreket at de ikke ønsket at et slikt råd skulle kunne overstyre regjeringen, men at

¹ 25 kulturpersonligheter og akademikere (2018): "Vi støtter skolestreiken".
<https://www.aftenposten.no/meninger/debatt/i/Mg4pMM/25-kulturpersonligheter-og-akademikere-vi-stoetter-skolestreiken>

det må følge opp klimapolitikken “med større tyngde enn det klimarådet vi har nå, fordi regjeringene til nå ikke har fulgt målene fra klimatoppmøtene eller stortingsvedtak”². De oppfordret politiske partier i Norge til å ta et slikt forslag til Stortinget. Siden har denne debatten stilnet. Ett år senere er det tydeligere enn noen gang at vi trenger et styrket klimaråd.

Det [nåværende klimarådet](#) som det refereres til ble opprettet i 2014. Det har 26 aktive medlemmer fra næringsliv, arbeidslivsorganisasjoner, miljøorganisasjoner og akademia. Rådet møtes bare i forbindelse med spesielle hendelser, som [da FN lanserte](#) 1,5-gradersrapporten i 2018. Oppropsforfatterne peker på at “vi trenger eksperter som kan se klarere der politikerne er for opptatt av kortsiktig gevinst”. Rådet vi har i dag har bare noen få klimaeksperter, mens flertallet representerer andre grupper som trolig vektlegger sterkt det som er i deres interesse.

Alternativet er et nytt råd bestående av forskere som utelukkende skal vektlegge hva som trengs for å nå klimamålene. Rektor og to forskere ved Universitetet i Bergen skrev i en annen kronikk at et slikt råd bør være forskningsbasert og bredt sammensatt³. Ifølge dem bør rådet (1) gi uavhengige vurderinger av effekten av ulike klimatiltak, og (2) bidra til en mer opplyst offentlig debatt.

Det er flere grunner til at vi trenger et vitenskapelig klimaråd i Norge. Rådet kan vurdere om Norge kutter nok utslipp i ulike sektorer og foreslå tiltak som vil hjelpe. De kan lage forslag til politikk som mange partier kan stille seg bak, istedenfor at klimapolitikk bare blir preget av spill. Sist, men ikke minst, kan rådet demokratisere klimadebatten ved å gjøre den mer forståelig for folk flest.

I Norge har WWF vært pådriver for at klimaloven må følges av et uavhengig klimaråd⁴. Ett av deres argumenter er at man trenger en aktør som ser helheten i politikken og sikrer at klimasaken hele tiden er på dagsorden. WWF har derimot tatt til orde for et tredelt oppfølgingssystem der både et klimaråd, Miljødirektoratet og Riksrevisjonen skal følge opp at regjeringens klimapolitikk.

Klimaråd i andre land

I [høringsnotatet](#) til forslaget om en norsk klimalov fra 2016 skrev regjeringen om klimalover i andre land. Både Storbritannia, Danmark og Finland har uavhengige klimaråd som følger opp deres klimalover. Senere har Sverige, Frankrike og Tyskland innført det samme.

Storbritannia

Storbritannia innførte det første uavhengige klimarådet som trolig har hatt størst effekt. The Committee on Climate Change (CCC) overvåker om Storbritannias utslippskutt er i tråd med klimamålene. CCC utfører egne analyser og anbefaler tiltak for regjeringen basert på funnene sine. Regjeringen er juridisk forpliktet til å respondere på rapportene

² Ni oppropsforfattere: “Planetens fremtid står på spill. Isaksen avleder en livsviktig debatt”. <https://www.aftenposten.no/meninger/debatt/i/yvkyQ2/planetens-fremtid-staar-paa-spill-isaksen-avleder-en-livsviktig-debatt-ni-oppropsforfattere>

³ Olsen, Eriksen & Furevik (2019): “Norge bør etablere et bærekraftsråd”. <https://www.aftenposten.no/meninger/debatt/i/wPE45A/norge-boer-etablere-et-baerekraftsraad-olsen-eriksen-og-furevik-universitetet-i-bergen>

⁴ Sandberg (2017): “Gir gode råd om klimaråd”. <https://www.dagsavisen.no/nyheter/innenriks/gir-gode-rad-om-klimarad-1.944432>

deres. Hvert år rapporterer rådet på regjeringens framskritt, og dette skaper offentlig debatt om klimapolitikken. Rådet består av åtte eksperter på bl.a. klima, økonomi, atferdspsykologi og næringsliv, og de har et sekretariat på 30 personer og et budsjett på ca. 3,7 mill. pund årlig. En evaluering fra 2018 viste at de fleste av forslagene deres blir implementert av regjeringen.

Storbritannia er allerede blant landene som har kuttet utslippene mest i Europa, og utslippene er nå lavere enn noen gang siden 1890⁵. Våren 2019 gikk landet inn for netto nullutslipp innen 2050, verdens mest ambisiøse bindende klimamål. Anbefalinger fra CCC var trolig nøkkelårsaken til at dette skjedde. Da FN's 1,5-gradersrapport kom ut, bestilte regjeringen en rapport fra rådet. Sju måneder senere fikk de en plan for hvordan alle sektorer i samfunnet, inkludert internasjonal luftfart og shipping, skal kutte nok til å nå målet - uten kvotekjøp⁶.

Norden

- **Danmark:** Danskene har hatt et [klimaråd](#) siden 2014 og det er tydelig til stede i den offentlige debatten. Den nye regjeringen i Danmark har styrket Klimarådets rolle kraftig som en "uavhengig klimavakthund" med mer finansiering og flere eksperter⁷. Fra nå av skal Klimarådet gi en vurdering av Danmarks innsats ved starten av hvert år - deretter må statsråden presentere tiltak - og på slutten av året må han møte til "klimaeksamen" i Folketinget så parlamentet kan vurdere om regjeringen gjør nok.
- **Finland:** vedtok en klimalov i 2015 og med den en permanent, uavhengig [klimakomite](#) som skal sørge for det vitenskapelige grunnlaget for klimapolitikken. Vurderer regjeringens politikk og kommenterer nasjonale klimapolitiske planer. Verdt å merke seg: I 2019 lanserte den nye finske regjeringen et av verdens mest ambisiøse klimamål (i hvilken grad klimakomiteen var avgjørende vet vi ikke).
- **Sverige:** etablerte et uavhengig [klimaråd](#) da de vedtok en klimalov i 2017. Rådets oppdrag er å vurdere regjeringens politikk opp mot klimamålene, identifisere sektorer der det trengs flere tiltak og bidra til økt diskusjon om klimapolitikken i samfunnet. Medlemmene i rådet er eksperter på ulike relevante fagområder.

Andre land

- Det siste tilskuddet er **Tyskland**, som sent i høst lanserte en tiltakspakke med forslag til en klimalov⁸. Pakken inkluderer også et nytt klimaråd som skal overvåke om hver enkelt sektor overholder målene sine. Tyske forskere har kritisert rådet for å være for svakt: De mener at rådet også bør kunne foreslå tiltak og holde regjeringen ansvarlig overfor parlamentet⁹. Forskerne peker på det britiske CCC som et eksempel til etterfølgelse.

⁵ Irfan (2019): "The UK is now committed by law to the most aggressive climate target in the world". <https://www.vox.com/2019/5/4/18528526/climate-change-uk-net-zero-law>

⁶ Ramnefjell (2019): "Brexit fra utslipp". <https://www.dagbladet.no/kultur/brexit-fra-utslipp/71061608>

⁷ Tveitdal (2019): "Danmark viser lederskap i Madrid". <https://energiogklima.no/kommentar/blogg/danmark-viser-lederskap-i-madrid/>

⁸ Øvrebø (2019): "Dette inneholder klimapakken". <https://energiogklima.no/nyhet/dette-inneholder-den-tyske-klimapakken/>

⁹ MCC: "Assessment of the German climate package and next steps". (se side 12->) https://www.mcc-berlin.net/fileadmin/data/B2.3_Publications/Working%20Paper/2019_MCC_Assessment_of_German_climate_package_01.pdf

- Frankrike innførte et uavhengig klimaråd i 2019, modellert etter det britiske CCC. I sin første rapport kritiserte de regjeringen for ikke å være i rute til å nå klimamålene¹⁰.

Klima- og miljøråd?

I tillegg til klimakrisen har vi en naturkrise i verden. I den siste rapporten fra FNs naturpanel kommer det frem at én million dyre- og plantearter er utrydningstruet og enorme deler av verdens miljø er alvorlig endret av menneskelig aktivitet.¹¹ Ifølge Miljødirektoratet har vi i Norge fra 1980 til 2018 mistet nesten seks prosent av alle inngrepsfrie naturområder.¹² FN-rapporten viser videre at de tre sterkeste driverne bak miljøkrisen er endringer i bruk av landareal og sjøareal, menneskers utnytting av organismer og klimaendringer.

Klima- og miljøkrisen er *ikke* to uavhengige fenomener. Tiltak som reduserer klimakrisen kan både akselerere eller begrense miljøkrisen, og vice versa. Den store vindmøllemotstanden i Norge er et eksempel på at hensyn til natur og klima kan kolliderer. For å sikre samspill og ideelt sett synergieffekter mellom klima- og miljøpolitikk kan man argumentere for at vi bør ha et råd som ser på både klima og miljø.

På den annen side er det noen ulemper med å etablere et bredt klima- og miljøråd. For det første har ikke Norge like klare nasjonale mål på naturområdet som på klimaområdet, slik at det blir vanskeligere for rådet å vurdere måloppnåelsen årlig. For det andre blir mandatet mer uklart, ettersom hensyn til klima og natur av og til kolliderer. Hvis rådet får i oppgave å gi anbefalinger, må de veie begge hensyn og det blir vanskeligere å komme til tydelige konklusjoner. For det tredje har ingen av landene med eksisterende klimaråd naturhensyn i mandatet. Dermed har vi ikke sammenligningsgrunnlag for å etablere et norsk råd.

En mellomløsning er å sørge for at minst én av ekspertene i rådet har kompetanse på natur og biologisk mangfold. Dermed sørger man for at noen alltid prioriterer dette i rådets diskusjoner.

Argumenter mot et styrket klimaråd

Regjeringen tok opp muligheten for et uavhengig klimaråd i [invitasjonen til innspill](#) om Norges klimalov i 2014, men det ble ikke en del av loven til slutt. I innspillsinvitasjonen nevnes noen grunner til at man ikke trenger et slikt råd, blant annet at vi allerede har Miljødirektoratet og oppretter et klimaråd med interessegrupper. Under følger noen andre mulige motargumenter.

Overflødig? Regjeringen mener generelt at Norge ikke trenger flere kontrollmekanismer i klimapolitikken fordi vi har knyttet oss til EUs system. Fram mot 2030 kommer vi til å få utslippsbudsjetter for å få oss i rute. Motargumentet er at EU ikke har sterke sanksjoner hvis vi likevel bommer - og et klimaråd kan uansett være nyttig for å holde nordmenn oppdatert på om vi lykkes.

¹⁰ <https://www.france24.com/en/20190626-climate-council-france-falls-short-emission-targets>

¹¹ IBPES (2019): Global assessment summary for policymakers final version now available". <https://ipbes.net/news/global-assessment-summary-policymakers-final-version-now-available>

¹² Miljødirektoratet: "Inngrepsfri natur".

<https://miljostatus.miljodirektoratet.no/tema/naturomrader-pa-land/inngrepsfri-natur/>

Regjeringen har nå bestilt en rapport fra Miljødirektoratet til 1. februar 2020 kalt "[Klimakur 2030](#)" som skal vise hvilke tiltak Norge kan gjøre for å nå klimamålene. Dersom Klimakur er en tilstrekkelig effektiv plan og regjeringen faktisk gjennomfører, kan et klimaråd muligens bli overflødig. På den annen side: Rådet kan da få i oppgave å følge opp tiltakene som foreslås i Klimakur, istedenfor at rapporten havner i en skuff.

#ikkeminklimapolitikk? Vi risikerer at et slikt råd foreslår tiltak som strider med MDG-politikk. For eksempel kan det hende at de vil ta til orde for mer vindkraft på land, noe mange grønne er kritiske til pga. naturhensyn. Samtidig er det fullt mulig å motvirke dette gjennom måten vi setter opp rådet, f.eks. ved å stille krav om at de minst må ha én naturekspert.

Elitistisk? Hvis De Grønne foreslår å gi klimaekspertene såpass stor innflytelse over politikken, kan vi vente reaksjoner som at vi er elitister og antidemokratiske (ref. innlegget til Røe Isaksen). Dette vil selvsagt avhenge av hva slags mandat rådet får, men i verste fall kan det tolkes som at vi vil ta makten til å styre vekk fra folket og over til akademikerne.

Ett alternativ til et vitenskapelig råd er å innføre *borgerråd* der tilfeldig utvalgte innbyggere møtes for å bli enige om forslag til klimapolitikk. Dette er definitivt mer demokratisk, og eksempler fra blant annet Irland har vist at folk ofte støtter ambisiøse tiltak når de får god informasjon¹³. Men det er også mulig å gå inn for *både* et vitenskapsråd og borgerråd (og man kan jo f.eks. gi et politisk utvalg i oppgave å skrive en utfyllende politisk uttalelse om borgerråd).

Andre forslag? Framtiden i våre hender har foreslått å opprette en "havarikommisjon" for norsk klimapolitikk¹⁴. Ap har uttalt at de støtter dette forslaget. Oppgaven vil være å undersøke hvorfor Norge ikke har nådd klimamålene, og hva vi bør gjøre for å nå 2030-målet. En slik løsning vil kanskje utrette noe av det samme som et styrket klimaråd. Motargumentet er at dette er noe vi bare gjør én gang - kanskje trenger klimapolitikken oppfølging hvert år.

Spørsmål til diskusjon

- Trenger vi et vitenskapelig klimaråd i Norge, eller blir dette overflødig?
- Bør et slikt råd få mandat til å foreslå nye tiltak, eller skal det kun vurdere regjeringens innsats mot klimamålene årlig?
- Er det elitistisk å innføre et slikt vitenskapelig råd? Bør MDG heller foreslå å opprette organer som er mer demokratiske, slik som borgerråd?

Saksbehandlers konklusjon

Norsk klimapolitikk er en flopp, og det samme gjelder dagens klimaråd. Norge trenger et styrket klimaråd, fordi du trolig ikke visste at Norge hadde et klimaråd før nå. Hele poenget må være at de er til stede i den offentlige debatten som en sentral, objektiv informasjonskilde. Klimarådet kan være dem journalistene ringer for å få svar på hva som

¹³ Stefanini (2019). "Ireland's democratic experiment lays the ground for stronger climate action". <https://www.climatechangenews.com/2019/02/18/irelands-democratic-experiment-lays-ground-stronger-climate-action/>

¹⁴ Krekling & Fjeld (2019). "Vil granske hvorfor Norge ikke klarer å nå klimamål". <https://www.nrk.no/norge/vil-granske-hvorfor-norge-ikke-klarar-a-na-klimamal-1.14778814>

fungerer eller ikke og rydder opp i usikkerheten om hva Norge egentlig har kuttet, med eller uten kvoter.

Hvis vi etablerer et vitenskapelig klimaråd, legger vi press på politikerne om å vedta tiltak så Norge kommer i rute til å nå klimamålene. Klimarådet blir en årlig offentlig "domstol" for om klimapolitikken er god nok (kall det gjerne en "klimanemnd" for ekstra skamfølelse). Samtidig kan de bidra til mer opplyst debatt i Norge ved å avkrefte myter og vise hvilke tiltak som må til for å kutte utslipp raskt nok. Erfaringene fra andre land med samme ordning er gode, og rådet bør modelleres etter tilsvarende i Storbritannia som har blitt en stor suksess.

Det er høyst sannsynlig at minst ett klimafiendtlig parti sitter i regjering fra 2021. Et uavhengig klimaråd kan være en sikring mot at det går helt galt dersom De Grønne ikke er i posisjon etter valget. Og dersom vi kommer i regjering, viser vi med dette forslaget at vi er trygge nok på vår egen klimapolitikk til at vi kan sende den til eksamen hos klimarådet.

Forslag til vedtak

F1: Den politiske uttalelsen «Norge trenger et styrket klimaråd» innstilles til LS-1-20 slik den foreligger.

Vedlegg

1 - Norge trenger et styrket klimaråd

Med vennlig hilsen

Teodor Bruu

Talsperson og koordinator for de politiske utvalgene

På vegne av Andreas Moksnes (utvalgsleder) og politisk utvalg for klima og natur

Oslo, 19. januar 2020

NORGE TRENGER ET STYRKET KLIMARÅD

Norsk klimapolitikk må opp til eksamen

Verden styrer mot klimakatastrofe, og Norge ligger langt etter med å kutte utslipp. Altfor lenge har norske politikere holdt fagre taler og satt seg mål uten å følge opp med tiltak. Dagens klimaråd er usynlig og ineffektivt. Grønn Ungdom vil i stedet ha et uavhengig, vitenskapelig klimaråd i Norge.

Klimapolitikk er komplisert, og derfor er det vanskelig for befolkningen å vite om politikerne gjør nok for å nå klimamålene. Et uavhengig klimaråd bestående av ulike fageksperter vil kunne vurdere om regjeringens foreslåtte tiltak er effektive nok og komme med alternative forslag. Det vil også demokratisere klimadebatten og gi mer definisjonsmakt til de som vet best hva som må til for å stanse klimakrisen. På den måten kan et slikt råd forhåpentligvis bidra til en mer opplyst offentlig debatt og samtidig legge press på klimapolitikken i Norge.

Grønn Ungdom vil at:

- Regjeringen skal oppnevne et uavhengig, vitenskapelig klimaråd bestående av eksperter fra ulike fagfelt, hvorav minst én har kompetanse om natur og biologisk mangfold.
- Klimarådet modelleres etter tilsvarende råd i Storbritannia og får et eget sekretariat og budsjett.
- Klimarådet skal hvert år vurdere regjeringens klimapolitikk i lys av den norske klimaloven og Parisavtalen og komme med anbefalinger om nye tiltak som tar oss nærmere å nå målene.
- Klimarådet får mandat til å følge opp Klimakur 2030 og holde Stortinget oppdatert på om man kutter utslippene raskt nok i alle sektorer.

Til Sentralstyret
Kopi Landsstyret
Fra Teodor Bruu, talsperson
Dato 20.01.20
Saksnr SST-2-20-038

The logo for 'grønn ungdom' is a green rounded square with the words 'grønn' and 'ungdom' stacked vertically in white lowercase letters.

POLITISK UTTALELSE:

STYRK KOLLEKTIVTILBUDET I NORD!

Bakgrunn

Vi er midt oppi en klima- og miljøkrise og har ikke tid til å vente på utbyggingen av Nord-Norgebanen før beboere i nord kan begynne å reise miljøvennlig. Derfor er vi nødt til å styrke kollektivtrafikktilbudet med buss og båt i nord. Dette gjelder mellom byene, innad i byene og fra Nord-Norge ned til sørlige deler av Norge.

Mange steder i nord, særlig i Troms og Finnmark, er det nærmest umulig å komme seg fra en by til en annen uten fly. Få bussavganger, skyhøye kollektivpriser og transportmidler som ikke korresponderer gjør det veldig vanskelig å velge miljøvennlig. Hvis vi skal få de som bor i nord til å reise mer miljøvennlig må det lønne seg. Vi er nødt til å få på plass busser og hurtigbåter som korresponderer med hverandre slik at også de som bor i de små byene og tettstedene kan komme seg fra A til B uten å fly.

Det har i lang tid vært vanskelig å reise mellom Troms og Finnmark uten fly. Mange steder er man nesten avhengig av kortbanenettet for å komme seg rundt. Mangel på gode alternativer til fly, slik som buss og båt, er også et stort problem for de som av helsemessige årsaker ikke kan ta fly. Nå som Troms og Finnmark er slått sammen til ett fylke er det virkelig på tide at det skal gå an å komme seg rundt i fylket på en miljøvennlig måte.

Gode busstilbud mellom byene og tettstedene i Nord-Norge vil gjøre det mye lettere å reise miljøvennlig. Hvis det letteste valget er å ta buss mellom byene i Nord-Norge vil vi kunne kutte mange unødvendige flyturer. Den grønne bølgen har begynt å spre seg i resten av landet og det er på tide at vi får den til Nord-Norge også. Det å reise miljøvennlig skal være det letteste og billigste valget over hele landet, ikke bare der det går tog!

Det er ikke bare innad i Nord-Norge at det er vanskelig å reise miljøvennlig. For beboere der er det både krevende og ofte dyrt å komme seg sørover uten fly. Nord-Norgebanen ferdig bygd kan endre dette, men vi er per dags dato langt unna dette. Politisk vilje på Stortinget er liten, utgiftene vil være store, og prosjektet vil ta årevis å fullføre. Vi bør derfor gi utbedret bussforbindelse fra Nord- til Sør-Norge prioritet inntil videre.

Drøfting

I mange av byene der man har styrket kollektivtilbudet, slik som i Oslo, har flere benyttet seg av det som resultat¹⁵. Til tross for dette hevder mange at det har liten hensikt å utbedre kollektivtransporten i nord ettersom så få benytter seg av det eksisterende tilbudet. Men at de fleste velger bilen framfor bussen er ikke overraskende når det mange steder lønner seg å kjøre til jobb og la bilen stå en hel dag parkert i sentrum heller enn å ta bussen. Istedenfor å senke kollektivprisene planlegges det nå å øke kollektivprisene i hele Finnmark med 53%¹⁶.

Dette gjør denne saken enda viktigere! Å øke kollektivprisene vil ikke gjøre kollektivtransporten mer attraktiv. Det vil kun føre til at enda flere velger bil framfor buss, både av økonomiske årsaker og fordi det som oftest er raskere. Dersom det derimot blir raskere og billigere å velge kollektivtransport framfor bilen vil flere benytte seg av tilbudet. Dette vil også gi folk i nord et praktisk og miljøvennlig alternativ til fly.

MDG ønsker å øke flyprisene over hele landet for å få nordmenn til å fly mindre. Dette er viktig, men vil ikke være et godt tiltak i nord om det ikke samtidig blir etablert miljøvennlige og billigere alternativer til fly. Prisene i nord er allerede så høye at de fleste velger å ikke ta unødvendige flyreiser. Tre av Europas elleve mest trafikkerte innenriksruter er norske (per 2014: Oslo-Trondheim (4. plass), Oslo-Bergen (7. plass) og Oslo-Stavanger (11. plass)¹⁷. På alle disse strekningene finnes det miljøvennlige og raske alternativer til fly.

Noen argumenter som kan bli brukt mot dette forslaget er om folk faktisk kommer til å velge bussen og hurtigbåten framfor flyet. Det er ingen hemmelighet at det er mer komfortabelt å reise med fly mellom Alta og Tromsø enn å sitte på en buss i seks timer over fjellet. Er folk egentlig villige til å gi opp den korte flyturen for å reise miljøvennlig?

Spørsmål til diskusjon

- Kommer mange nok til å benytte seg av dette tilbudet til at det lønner seg?
- Hvordan kan vi gjøre det å velge buss fremfor fly mer attraktivt?

Saksbehandlers konklusjon

Vi er nødt til å satse på miljøvennlige reisemåter, også i Nord-Norge der det enda ikke er tog og de fleste er avhengige av kortbanenettet for å komme seg rundt. Å styrke kollektivtilbudet både mellom byene og innad i byene vil kunne erstatte mange unødvendige flyreiser og gi de som bor i Nord-Norge et miljøvennlig alternativ til fly.

Forslag til vedtak

F1: Den politiske uttalelsen "Styrk kollektivtilbudet i nord!" innstilles til LS-1-20 slik den foreligger.

¹⁵ <https://www.tu.no/artikler/kollektivtransporten-fortsetter-a-vokse-i-oslo-og-akershus/460179>

¹⁶ https://snelandia.no/billetterogpriser/Taksterifinnmark_2020

¹⁷ <https://www.vg.no/nyheter/innenriks/i/q5zAo/norske-innenriks-ruter-paa-europa-toppen-i-flytrafikk>

Vedlegg

1 - Styrk kollektivtilbudet i nord!

Med vennlig hilsen

Teodor Bruu

Talsperson og koordinator for de politiske utvalgene

På vegne av Victoria Sundt Garder (utvalgsmedlem) og politisk utvalg for klima og natur

Oslo / Hammerfest, 20. januar 2020

STYRK KOLLEKTIVTILBUDET I NORD!

Lenge til det blir mulig å reise med tog

Det vil ta lang tid før de som bor i Nord-Norge kan reise med tog, og selv når Nord-Norgebanen er på plass vil mange fortsatt være avhengig av å fly dersom det ikke går flere busser mellom byene. I dag er kollektivprisene i Nord-Norge alt for høye, og dette gjør at mange velger bilen framfor bussen. Det må både bli billigere og raskere å reise kollektivt mellom byene i Nord-Norge. Mange steder kommer man seg knapt til nabobyen en gang uten bil. Det er enda vanskeligere å komme seg fra for eksempel Lakselv i Finnmark til Tromsø. Dette kunne man lett løst ved å sette opp busser og hurtigbåter som korresponderer med hverandre.

Klimakrisa kommer ikke til å vente på Nord-Norgebanen, og det burde heller ikke vi gjøre. Busser som korresponderer med hverandre, flere avganger og lavere billettpriser vil være et supert tiltak for å få de som bor i Nord-Norge til å reise mer miljøvennlig. Å kunne reise med kollektivtransport ut av de nordligste fylkene vil også knytte Nord-Norge mer til resten av landet.

Grønn Ungdom vil:

- Senke prisene på kollektivtransport i hele Nord-Norge.
- Satse på buss mellom byene i nord som et midlertidig alternativ til Nord-Norgebanen.
- Gjøre det mer attraktivt å velge buss fremfor bil ved å gjøre bussen raskere og billigere.

Til Sentralstyret
Kopi Landsstyret
Fra Ulrikke Torgersen, sentralstyremedlem
Dato 20.01.20
Saksnr SST-2-20-039

The logo for 'grønn ungdom' is located in the top right corner. It consists of a green rounded square containing the words 'grønn' and 'ungdom' in white, lowercase, sans-serif font, stacked vertically.

HØRINGSSVAR TIL MDGs LANGSTIDSSTRATEGI

Bakgrunn

Høringsbrevet til MDGs langtidsstrategi har siden behandlingen på SST-2-20 blitt grundig gjennomgått av Strategiutvalget. (SVU2021) Vedlagt er innstillingen til endelige høringssvaret vedtatt av utvalget.

Forslag til vedtak

F1: Høringssvaret vedtas slik den foreligger og sendes inn som innspill til MDGs langtidsstrategi innen 31.01.

Vedlegg

1 – Høringssvar til MDGs langtidsstrategi.

Vennlig hilsen

Ulrikke Torgersen
Leder for SVU2021

Oslo, søndag 19. januar 2020

HØRINGSSVAR TIL MDGs

LANGTIDSSTRATEGI

Hvorfor MDG?

Vi står i en krise. 20-tallet er et avgjørende tiår for verden. De gamle styringspartiene går i gal retning. Miljøpartiet De Grønne skal utvide den politiske horisonten og vise vei ut av klima- og naturkrisen og inn i et bærekraftig og medmenneskelig samfunn.

Hvem er vi og hvem vil vi samarbeide med?

De Grønne er i ferd med å bli et grønt folkeparti. Vi tar ansvar sammen med partier som vil være med og lede Norge i ny og riktig retning.

Endre hele avsnittet til: "Den viktigste skillelinjen i politikken nå, går mellom god og dårlig klima- og miljøpolitikk. Blokkuavhengigheten vår gjør at vi foran hvert valg kan søke samarbeid med de vi best kan bygge et bærekraftig og medmenneskelig samfunn sammen med. De blå partiene har vist gang på gang at de svikter i klimapolitikken, og de har tatt Norge i en kaldere retning. I 2021 går De Grønne derfor til valg på samarbeid med grønnrød side."

Legge til: "Vi skal samarbeide tett med miljøbevegelsen, fagbevegelsen og andre viktige deler av sivilsamfunnet."

Legge til: "For regjeringssamarbeid vil vi stille ultimatum om ingen ny oljeaktivitet på norsk sokkel."

Mål

- ~~De Grønne er del av en ny og grønn regjering fra 2021.~~ Endre hele punktet til: De Grønne er en del av en ny og grønnrød regjering fra 2021 de neste fire årene.
- De Grønne skal få en oppslutning på 15% ~~Et mindretall i utvalget vil heller ha: De Grønne skal være et av Norges tre største parti.~~
- De Grønne skal være representert i 60% av landets kommuner.
- De Grønne skal ha tre ganger så mange medlemmer i 2025 som i 2019
- De Grønne skal få representasjon i flere kommuner med store naturarealer,

Grep for å nå målene

1. Politisk arbeid

Miljøpartiet De Grønne skal være førstevalget for mennesker som setter klima, natur og global sosial rettferdighet først. Vi skal ha den tydeligste politikken og sette agendaen på disse områdene.

Vi skal fortsette å fremme grønn politikk på landbruk, fiskeri, samferdsel, oljeutfasing- og energi, dyrevelferd, **rus, asyl og innvandring**, byutvikling, arealforvaltning og næringsutvikling.

Å være et parti for mennesker og miljø innebærer at vi skal ha en trygg og troverdig.

Alternativ 2) ..sosial-, arbeids-og-helse politikk.

~~På andre politikkområder skal vi treffe bredt. Vi skal ha mot til å være synlige på politisk utradisjonelle arenaer.~~

Hvordan vi er organisert

De Grønnes partikultur skal bidra til et trygt læringsmiljø, med rom for å feile. Vår organisering skal gjenspeile verdiene våre. Derfor skal vi ha plass til alle, uavhengig av tidligere politisk erfaring. Vi vil dyrke frem flere partiprofiler fra hele landet.

Hvordan er vi en bevegelse

De Grønne skal være partiet flest vurderer å stemme på. Vi vil lytte til og snakke ansikt til ansikt med flere velgere enn noen andre partier.

~~Reparasjonskafeer og strandrydding er også politikk.~~ Du må ikke være politiker for å være med i De Grønne. Vi skal ut av egne ekkokamre, ut blant folk og dyr, **delta i hverdagene og vise at vi bryr oss.** vi skal møte medmennesker der de er og lytter vennlige, slik at de føler seg sett, hørt, forstått og verdsatt. Våre uttrykksformer skal kjennetegnes av empati og medmenneskelighet, respekt, åpenhet og lærevilje. Vårt språk skal være forståelig og lettlest. Vi skal ha bred kontakt med ulike klima og miljøorganisasjoner og andre frivillige organisasjoner for innspill for dem **og for å være en støttespiller i deres arbeid og arrangementer.**

Til Sentralstyret
Kopi Landsstyret
Fra Nora Heyerdahl, internasjonal kontakt
Dato 19.01.20
Saksnr SST-2-20-040

grønn
ungdom

POLITISK UTTALELSE:

NORGES RELASJON TIL KINA

Bakgrunn

Den kinesiske regjeringen bryter menneskerettigheter. Dette er grunnlaget for denne resolusjonen. Det finnes to alvorlige brudd som vi vil trekke fram i hovedsak. Det første er Kinas overgrep mot religiøse minoriteter i Xinjiang-provinsen. Siden 2017 er det kjent at Kina driver konsentrasjonsleirer for muslimer av kirgisisk, kasakhisk og uigurisk opphav, der den siste tydelig er den største folkegruppen. Disse leirene blir beskrevet offisielt av Kina som «opplæringsleire» for å motvirke fattigdom¹⁸ eller religiøs ekstremisme.^{19,20} Tallet på internerte i disse leirene er usikkert, da det ikke er publisert offentlige tall. Det er estimert at det er mellom noen hundre tusen og én million i disse leirene.^{21,22,23} Barn av de innsatte risikerer å bli satt i overfylte barnehjem²⁴ og kvinner og barn blir satt til å arbeide for å erstatte den tapte arbeidskraften fra de hovedsakelig mannlige innsatte.²⁵

Det andre overgrepet foregår i Hong Kong. Kina har indirekte kontroll over situasjonen i Hong Kong, da Carrie Lam, Hong Kongs byregjeringsleder er utpekt av kinesiske styresmakter. Byregjeringen slår hardt ned på demonstranter og Hong Kongs innbyggere får stadig mindre å si i valget av bystyret. Kandidater må godkjennes og et stort antall av representantene er direkte valgt av Fastlandskina. Kina kan derfor hevdes å ikke lengre respektere flere punkter i avtalen mellom landet og Storbritannia, The Sino-British Joint Declaration (1984)²⁶ som skulle beskytte selvstendigheten og demokratiet i Hong Kong i en overgangsperiode til 2047.²⁷ Hong Kongs innbyggere, som alle verdens innbyggere, har krav på demokrati og ytringsfrihet. Grunnen til at vi trekker fram Hong Kong spesifikt er at dette er en negativ utvikling for menneskerettene.

¹⁸ <http://www.globaltimes.cn/content/1109761.shtml>

¹⁹ <http://www.globaltimes.cn/content/1112047.shtml>

²⁰ <https://www-tandfonline-com.acces-distant.sciencespo.fr/doi/full/10.1080/02634937.2018.1507997> (krever tilgang)

²¹ Samme kilde (*ibid*).

²² Radio Free Asia, 22. januar 2018

<https://www.rfa.org/english/news/uyghur/detentions-01222018171657.html>

²³ Radio Free Asia, 19. april 2018 <https://www.rfa.org/english/news/uyghur/detentions-03192018151252.html>

²⁴ Radio Free Asia, 18. oktober 2017 <https://www.rfa.org/english/news/uyghur/children-10182017144425.html>

²⁵ <https://www.rfa.org/english/news/uyghur/detentions-03192018151252.html>

²⁶ <https://www.cmab.gov.hk/en/issues/joint.htm>

²⁷ <https://www.cmab.gov.hk/en/issues/joint.htm>

Det er mange andre brudd i tillegg til disse. De som kritiserer regjeringa blir ofte fengslet for dette, og det finnes derfor ikke yringsfrihet, noe som er tilfellet for Liu Xiaobo og Gui Minhai som nevnes senere i dette saksframlegget. En utfyllende gjennomgang over menneskerettsforholdene i Kina kan leses i denne artikkelen av Human Rights Watch²⁸.

Norges forhold til Kina

Norge var et av de første landene i verden som anerkjente Folkerepublikken Kina i 1950. Under den kalde krigen var relasjonen dårlig fordi Norge var på USA sin side. I 1989 fikk Dalai Lama Nobels fredspris. Det gjorde relasjonen mer spent. I løpet av 1990-tallet og 2000-tallet etablerte Norge og Kina en nær og dynamisk relasjon,²⁹ som blant annet innebar en årlig menneskerettighetsdialog og forhandlinger om en frihandelsavtale.³⁰ På 2000-tallet bidro vekst i den kinesiske økonomien til økonomisk vekst i Norge. Samarbeidet innebar også mer kulturutveksling.

I samme periode var kineserne tydelige overfor norske myndigheter om hvilke konsekvenser en eventuell fredspristildeling til en kritiker av det kinesiske regimet ville få for norsk-kinesiske relasjoner. Det er den uavhengige Nobelkomiteen³¹ som deler ut Nobelprisen. I 2010 valgte de å gi prisen til den fengslede kineseren Liu Xiaobo³². Han var blitt dømt til fengsel og arbeidsleir for sitt arbeid for demokrati tidligere. I 2008 hadde han undertegnet og jobbet for en frihetserklæring som het Charta 08. Målet hans var å avskaffe ettpartistaten og innføre demokrati.³³

Da Liu fikk fredsprisen ble kineserne veldig sure. De ble både sure fordi de oppfattet det som et angrep på sine interne politiske og rettslige anliggender, og fordi den norske regjeringen sluttet opp om prisen, slik den alltid gjør. Kina begynte å boikotte Norge med en gang ved å avlyse alle planlagte møter, legge forhandlingene om en frihandelsavtale på is og ved å gjøre det vanskeligere for nordmenn å reise til Kina. I seks år hadde Norge og Kina ingen diplomatisk kontakt seg imellom.

Alle utenriksministre siden 2010 har hatt normalisering av forholdet til Kina som et mål. I 2016 underskrev Norge og Kina en avtale om å begynne å snakke sammen igjen. Det kan være lurt å lese det to sider lange dokumentet her³⁴.

Punkt 3 i avtalen lyder som følger:

“The Norwegian Government fully respects China's development path and social system, and highly commends its historic and unparalleled development that has taken place. The Norwegian Government reiterates its commitment to the one-China policy, fully respects China's sovereignty and territorial integrity, attaches high importance to China's core

²⁸ <https://www.hrw.org/world-report/2019/country-chapters/china-and-tibet>

²⁹ <https://www.nupi.no/Skole/HHD-Artikler/2017/Norge-Kina-Fra-isfront-til-toevaer>

³⁰ <https://www.regjeringen.no/no/tema/naringsliv/handel/nfd---insiktsartikler/frihandelsavtaler/partner-land/kina/id457436/>

³¹ <https://www.nobelpeaceprize.org/Organization>

³² <https://www.nupi.no/Skole/HHD-Artikler/2010/Nobels-fredspris-2010-til-Liu-Xiaobo>

³³ <https://www.nobelpeaceprize.org/Prize-winners/Prizewinner-documentation/Liu-Xiaobo>

³⁴ <http://mm.aftenposten.no/dokumenter/2016-12-19-Norway-China-statement-19dec16.pdf>

interests and major concerns, will not support actions that undermine them, and will do its best to avoid any future damage to the bilateral relations.”

Da avtalen ble undertegnet uttalte daværende utenriksminister Børge Brende at språket i avtalen var “helt vanlig FN-diplomatisk språk”³⁵. Mange var uenige i det. Blant dem var MDGs daværende stortingsrepresentant Rasmus Hansson, som var bekymret for om avtalen ville hindre Norge i å ta opp menneskerettighetsspørsmål³⁶. Brende har sagt at formuleringen i punkt tre i avtalen ikke handler om Sør-Kinahavet, der Kina har store interesser. Det er vanlig å tolke avtalen i den retningen.

Siden avtalen ble signert i 2016 har samarbeidet mellom Norge og Kina blomstret. I mai 2019 ble det signert en ny lakseavtale mellom Norge og Kina. Den skal åpne opp for ytterligere lakseeksport mellom de to landene.³⁷ I oktober ble norske og kinesiske patentmyndigheter enige om en avtale om patentsamarbeid. Næringsminister Torbjørn Røe Isachsen meldte i oktober til NRK at han håper på å få til en frihandelsavtale med Kina i løpet av 2020.³⁸

Handel med Kina

Norge og Kinas økonomier er komplementære. Det betyr at de utfyller hverandre godt, og i liten grad truer hverandre. Vi importerer arbeidsintensive varer av dem, og de importerer varer som krever mye høy utdanning og kapital, i tillegg til sjømat, av oss. Kina er et viktig marked for norske tjenester som skipsfartstjenester, energirelaterte tjenester, ingeniørtjenester og miljøtjenester.³⁹ Det er altså fordeler for begge land ved å handle.

Det er vanlig at de som styrer Kina bruker handelspolitikken for å straffe land som kritiserer dem. Ifølge NUPI blir land der regjeringen møter Dalai Lama straffet økonomisk av Kina. I snitt går eksporten til disse landene ned med 16,9 prosent i året etter møtet.⁴⁰ Norge har også fått svi økonomisk for fredsprisen, men straffen har vært mindre enn fryktet. I 2014 konkluderte NUPI-forsker Bjørn Sverdrup Thygeson med at utdelingen av Nobels fredspris i 2010 ikke hadde fått store eller alvorlige følger for handelsforholdet mellom Norge og Kina,⁴¹ Før fredsprisen importerte Norge mer fra Kina enn vi eksporterte til dem. Denne ubalansen ble forsterket noe etter 2011. At handelsbalansen allerede før 2011 gikk i Kinas favør kan ha bidratt til å skjerme handelen etter fredsprisen, fordi dette gjorde det mer lukrativt for dem å beholde den.

Hvor viktig er handel med Kina for norsk økonomi? I 2017 fant European Think-tank Network ut at de direkte investeringene fra Kina siden 2000, i det norske markedet, har vært på rundt 7 milliarder dollar.⁴² Dette er mye, men ifølge forskerne er det fortsatt

³⁵ <https://www.aftenposten.no/okonomi/i/X17QE/forholdet-mellom-kina-og-norge-normalisert-etter-seks-aar-med-isfront>

³⁶ <https://www.dn.no/politikk/norge/kina/miljopartiet-de-gronne/uro-over-formulering-i-norges-kina-avtale/2-1-20970>

³⁷ <https://www.nrk.no/nyheter/kina-og-norge-1.11461351>

³⁸ <https://www.nrk.no/nyheter/kina-og-norge-1.11461351>

³⁹ <https://www.regjeringen.no/no/tema/naringsliv/handel/nfd---innsiktsartikler/frihandelsavtaler/partner-land/kina/id457436/>

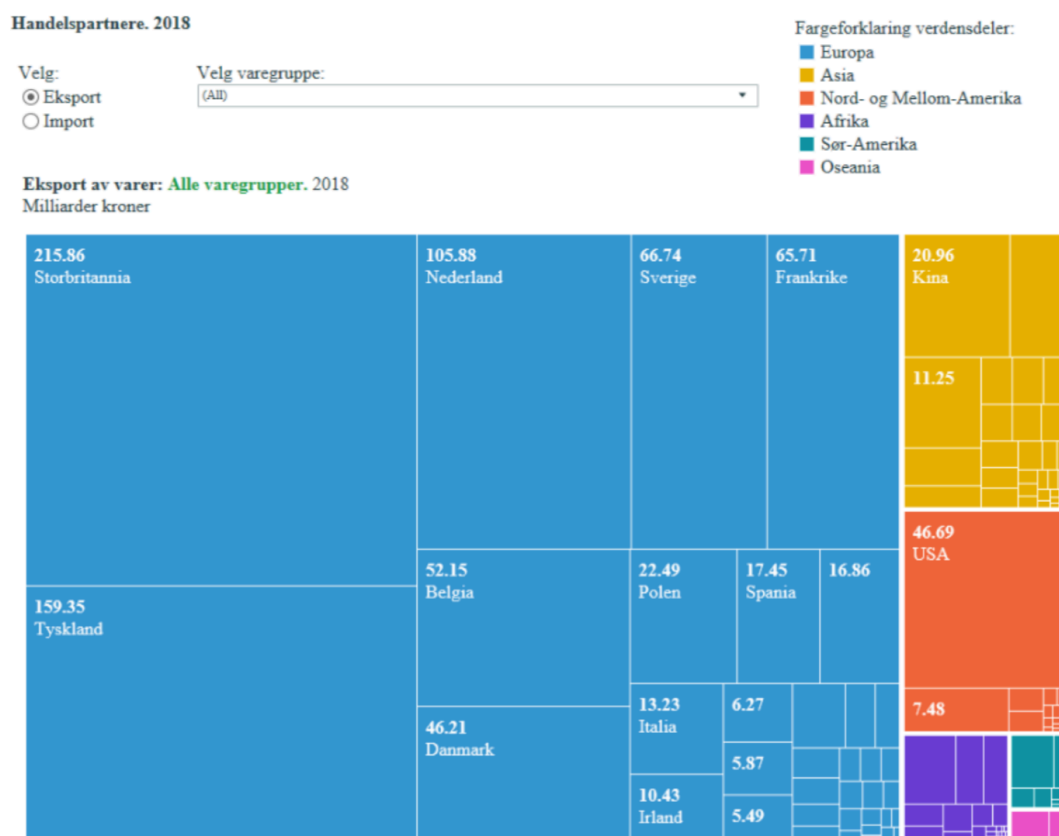
⁴⁰ <https://www.nupi.no/Skole/HHD-Artikler/2017/Norge-Kina-Fra-isfront-til-toevaer>

⁴¹ <https://e24.no/naeringsliv/i/LAWbxx/handel-mellom-norge-og-kina-omtrent-som-normalt>

⁴² <https://www.nupi.no/nupi/Nyheter/Fersk-rapport-om-kinesiske-investeringer>

moderat sammenlignet med investeringer fra Europa og USA. I 2017 importerte vi varer fra Kina for i alt 67 milliarder kroner, eller 9 prosent av vår import utenom skip og oljeplattformer. Til sammenlikning sto import fra USA for 46 milliarder kroner i samme periode, eller 7 prosent av vår import utenom skip og oljeplattformer. På eksportsiden står eksport til Kina for 4 prosent av eksporten vår. Til sammenlikning står eksport til USA for 7 prosent av vår eksport.⁴³ På figurene under kan dere se hvem Norge importerer fra og eksporterer til, og hvor stor handelen med Kina er relativ til handelen med andre land.

Saksbehandlers inntrykk er at Kinas isfront mot Norge rammet diplomatiet i mye større grad enn det rammet handelen. Norges økonomi har ikke lidd noen nød som følge av bruddet.

⁴³ <https://www.ssb.no/utenriksokonomi/artikler-og-publikasjoner/norges-viktigste-handelspartnere>

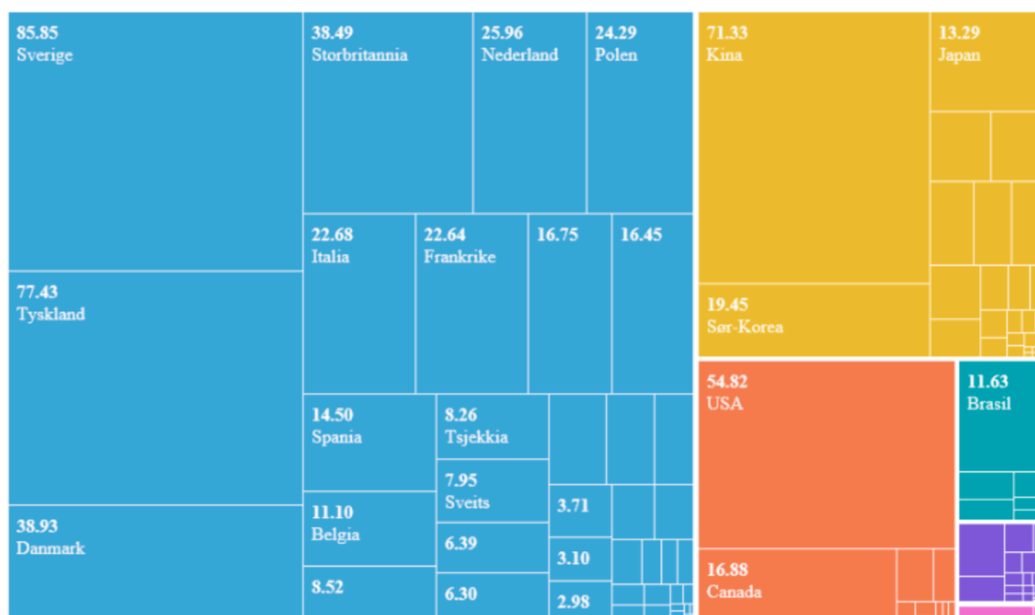
Handelspartnere, 2018

Velg: Eksport Import
Velg varegruppe: (All)

Fargeforklaring verdensdeler:

- Europa
- Asia
- Nord- og Mellom-Amerika
- Afrika
- Sør-Amerika
- Oseania

Import av varer: Alle varegrupper, 2018
Milliarder kroner

Kilde: SSB

Hvor står de andre partiene i Norge?

SVs Petter Eide har tatt til orde for at en rødgrønn regjering bør ha som mål å si opp normaliseringsavtalen med Kina.⁴⁴ Venstres Guri Melby svarte at hun ikke trodde det ville bedre situasjonen i Hong Kong, og peker på at avtalen gir Norge en mulighet til å ta opp menneskerettighetsspørsmål. Regjeringen kjennetegnes av den nevnte samarbeidsavtalen, og at de ikke ville møte Dalai Lama da han var i Oslo i 2014.⁴⁵

Hvordan håndterer andre land Kina?

Kongressen i USA har vedtatt flere forslag for å beskytte menneskerettighetene til kinesere. Den ene, *UIGHUR Act of 2019*, innfører innreise- og eiendomsrestriksjoner for alle offentlige personer som er involvert i interneringsleirene for uighur-minoriteten i Xinyang-provinsen i Kina. Den innfører i tillegg handelsrestriksjoner på varer som kan brukes til undertrykking av denne minoriteten og krever at det amerikanske utenriksdepartementet rapporterer om menneskerettsbrudd og antall internerte i Xinyang.⁴⁶

Andre lover handler om demonstrasjonene i Hong Kong. USA erklærer gjennom *Hong Kong Human Rights and Democracy Act of 2019* at de vil arbeide for frie demokratiske valg i

⁴⁴ <https://www.aftenposten.no/norge/politikk/i/opyAea/norge-boer-si-opp-normaliseringsavtalen-med-kina>

⁴⁵ <https://www.vg.no/nyheter/innenriks/i/JzJ4b/erna-nekter-aa-treffe-dalai-lama-disse-hoeyre-politikerne-moeter-ham>

⁴⁶ 116th US Congress <https://www.congress.gov/bill/116th-congress/senate-bill/178>

Hong Kong i løpet av 2020.⁴⁷ Det vil si at det er Hong Kongs innbyggere som skal nominere og velge alle medlemmer av lovgivende og utøvende makt i Hong Kong. Dette følger avtalen inngått mellom Storbritannia og Kina nevnt tidligere. Ifølge loven kan også Hong Kongs myndigheter bli møtt med sanksjoner og opposisjonelle kan få asyl i USA. Kongressen vedtok i tillegg *PROTECT Hong Kong Act*, som forbyr å selge blant annet tåregass til Hong Kongs politistyrke.⁴⁸ Kina har uttalt seg negative til disse lovene, og sagt at det kan true arbeidet med å reforhandle handelsavtalen mellom de to landene.⁴⁹

23 land har underskrevet et dokument i FN som kritiserer bruken av leirene i Xinyang. Norge var blant dem.⁵⁰

Det som nylig har skjedd i Sverige

15. november 2019 delte Amanda Lind, den svenske kulturministeren (Miljöpartiet), ut Svenske PENs Tochulskypris for "førføljt, hotad eller landsflyktig författare eller publicist" til Gui Minhai.⁵¹ Han er forlegger med svensk statsborgerskap som gir ut regimekritiske bøker i Hong Kong, men har vært arrestert siden 2018 med begrunnelse om at han skal ha spredt statshemmeligheter til utlandet. Sverige har forsøkt å ivareta hans rettigheter som svensk statsborger, men har ikke hatt gjennomslag. Den kinesiske ambassadøren i Sverige, Gui Congyou, svarte med å kritisere både beslutningen til Svenske PEN og Den svenske regjeringas deltagelse på utdelingsseremonien, og Kina har i etterkant av dette avlyst diplomatiske møter, kinesiske bedrifters reiser til Sverige, anklaget den svenske generalkonsulen til Shanghai, Lisette Lindahl, for spionasje og sagt at de vil innføre handelsrestriksjoner.

Stefan Löfven, Sveriges statsminister (Sosialdemokraterna), uttalte som svar på Kinas trusler at: «I Sverige har vi åsiktsfrihet, då får man tycka olika»⁵². De fikk full støtte av Europakommisjonen, og av Norges utenriksminister Ine Eriksen Søreide. Hun omtalte Kinesiske myndigheters trusler mot Sverige som «uakseptable».⁵³

Drøfting

Hva taler for å beholde dialogen med Kina?

Utenrikspolitikken er en avveining av forskjellige ønsker. I denne saken er det to hovedhensyn, å sørge for at menneskerettene til kinesere og andre folk som Kinas politikk har effekt på blir respektert; og norske handelsmuligheter. Andre punkter i De Grønnes politikk, for eksempel vårt ønske om å styre norsk økonomi til andre sektorer enn olje, kan bli skadet av mindre handel med Kina. Mange som i dag arbeider med eksport eller import fra Kina vil måtte finne seg en ny jobb, med alt det stresset det

⁴⁷ 116th US Congress

<https://uscode.house.gov/view.xhtml?path=/prelim@title22/chapter66&edition=prelim>

⁴⁸ 116th US Congress <https://www.congress.gov/bills/116/house-bills/4270?q=%7B%22search%22%3A%5B%22PROTECT+hong+kong+act%22%5D%7D&s=2&r=1>

⁴⁹ South China Morning Post, 16. oktober 2019:

<https://www.scmp.com/news/china/diplomacy/article/3033136/beijing-accuses-us-lawmakers-sinister-intention-destroy-hong>

⁵⁰ <https://www.gov.uk/government/speeches/joint-statement-on-xinjiang>

⁵¹ <https://www.svenskapen.se/senaste-nytt/2019/11/1/gui-minhai-fr-rets-tucholskypris>

⁵² <https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/EWXOWj/lofven-i-sverige-far-man-tycka-olika>

⁵³ <https://www.aftenposten.no/verden/i/GG2QgJ/soereide-etter-kinas-advarsel-mot-sverige-denne-typen-trusler-er-uakseptable>

medfører. Om vi setter menneskerettene først og aksepterer å miste handelsmuligheter, bør vi vite at Kina respekterer menneskerettene i større grad som følge av denne politikken. Siden Den kinesiske regjeringa er lite endringsvillige kan det være at vi ikke får noe gjennomslag uansett, og at vi derfor heller bør satse på å handle med Kina, slik at vi begge blir rikere, og norsk økonomi ikke blir enda hardere rammet av grønn politikk enn den allerede kommer til å bli på kort sikt.

Slik forholdet vårt til Kina er i dag, med handel og dialog, kan også være en måte å sørge for at menneskerettene blir bedre ivaretatt. Når norske delegasjoner av politikere, diplomater, kongefamilien og organisasjons- og næringslivsansatte møter sine kinesiske kolleger kan de ta opp hvordan man kan slutte å begå overgrep og til og med hvilke eventuelle fordeler det er med å respektere menneskerettene istedenfor å bryte dem. Selv om dette har blitt lite praktisert fram til i dag, kan det gjøres mer når det kinesisk-norske forholdet er enda mer stabilt, som etter en handelsavtale er signert. Om De Grønne er i Regjering kan vi presse på for å ta dette opp i dialogen.

Et annet argument for å ikke bryte med Kina er å unngå at verden blir delt i to. Da verden hadde USA og Sovjeunionen som to stormakter, kalte vi verdensordenen for bipolar fordi verden var dratt mellom to mektige krefter. I dag er verden multipolar, og det er få som har noe å vinne på at vi igjen får en bipolar verdensorden med Kina og USA som hovedmotstandere. At vi tar tydelig avstand fra Kina kan tolkes som at vi velger side med USA og være med på å dele verden i to igjen. Innvendingen blir at vi må kunne dele verden inn i de som står opp for den liberale rettsstaten og de som ikke gjør det.

I tillegg til disse punktene kan det være lurt å holde seg inne med Kina av hensynet til annen internasjonal politikk. Kina spiller en viktig rolle i å bekjempe fattigdommen i verden og har store investeringsprosjekter i mange land. I tillegg er de et av landene med flest klimagassutslipp, men som i tillegg har uttrykt en vilje til å kutte i disse utslippene. Dette er punkter der Norge kan samarbeide med Kina, og der vi kan tape mye ved å gjøre forholdet kaldt igjen.

Hva taler for å bryte dialogen med Kina?

Dialog fører ikke fram om denne ene parten ikke lytter. Da kinesiske myndigheter har vist seg uvillige til å stanse de overgrepene de gjør mot egen befolkning, bør andre land bruke pressmiddel som gjør at de endrer denne politikken. USA har som nevnt tidligere i dette saksframlegget satt i gang flere tiltak for å få kinesere til å ende brudd på menneskerettene. Gjennom slike tiltak må Den kinesiske regjeringa vurdere om det de tjener på å bryte menneskerettene overgår tapet av handel, utestengelse fra andre land eller tap i internasjonal anseelse.

Aftenposten skriver at vi de siste to årene har sett en opptrapping av trusler og negative reaksjoner på Kina-kritiske ting som skjer i resten av verden de siste to årene. Bare de siste ukene har vi sett mange eksempler på det⁵⁴. George Magnus ved Oxfords kinasenter sier følgende til Aftenposten:

– Kinesiske myndigheter har oppført seg som bøller, spesielt i møte med enkeltland eller selskaper. Det har ofte ført til at de har oppnådd sine mål og fått motparten til å endre kurs. Samtidig viser denne oppførselen at Beijing-myndighetene er mer sårbare enn de liker å

⁵⁴ <https://www.aftenposten.no/verden/i/GG2QgJ/soereide-etter-kinas-advarsel-mot-sverige-denne-typen-trusler-er-uakseptable>

*presentere seg selv som. Kinas ledere opplever nok at både de vestlige landene og flere land i Asia rotter seg sammen mot Kina. (...) Dermed trapper de opp retorikken i møte med andre land, noe vi har sett mange eksempler på i det siste.*⁵⁵

Bøller bør ikke få vinne fram i politikken mellom stater. Den kinesiske regjeringa bør ikke kunne true andre land til å holde seg unna personer som kritiserer dem. Om Kina vinner fram med en slik politikk vil det sette en standard for all internasjonal politikk der mektige land kan gjøre hva de vil siden de små landene er avhengige av å handle med dem. Hvem har råd til å bryte med Kina? Vi i Norden er rike, har gode forbindelser og har stor sjanse for å klare oss godt også uten Kina. Mye tyder også på at flere og flere land våger å ta et oppgjør med Kina.

Det er opp til den svenske Regjeringa om de ønsker å være til stede på utdelingen av en ytringsfrihetspris, uansett hvilket land prisvinneren kommer fra. Gjennom Norges nåværende utenrikspolitikk støtter vi opp om et internasjonalt bøllevelde.

Saksbehandlers konklusjon

Spørsmålet koker ned til følgende; Hva tror vi har størst positiv innvirkning på kinesernes rettigheter, og menneskerettighetenes stilling globalt, på sikt? Er det diplomatisk arbeid, samtaler og handel eller er det tydelig markert avstand til regimet? Vi konkluderer her med sistnevnte.

I resolusjonen foreslår vi at Norge skal ta initiativ overfor EU om å stå sammen i kampen for menneskerettigheter i Kina. Dette kan innebære at alle europeiske land støtter hverandre hver gang de skulle komme i konflikt med Kina over menneskerettigheter, som etter å ha møtt en kinesisk dissident eller ved å kritisere forholdene i Kina. Europakommisjonen og Norge har sagt at man støtter svenskene i Minhai-saken. Vi bør formelt forplikte oss til å stå sammen også i andre tilsvarende saker.⁵⁶

Vi foreslår også at Norge skal stille krav til en handelsavtale med Kina, med menneskerettighetssituasjonen i landet som begrunnelse. Det betyr at vi vil at den norske regjeringen skal si at man ikke vil inngå handelsavtale med mindre visse krav oppfylles. Å stille krav om forbedring i menneskerettssituasjonen kan for eksempel være årlige møter der begge land presenterer hvordan menneskerettene har blitt bedre respektert i året som har gått. En annen løsning kan være at visse menneskerettsbrudd må avsluttes før en frihandelsavtale kan inngås, slik som å avvikle konsentrasjonsleirene i Xinyang eller løslate politiske fanger.

Spørsmål til diskusjon

- Er forslagene i resolusjonen den beste måten å bidra til en bedret menneskerettighetssituasjon i Kina på?
- Bør resolusjonen inneholde et punkt om å si opp normaliseringsavtalen med Kina?
- Er språket i resolusjonen forståelig? Hvordan kan det bli tydeligere?

⁵⁵ <https://www.aftenposten.no/verden/i/GG2QgJ/soereide-etter-kinas-advarsel-mot-sverige-denne-typen-trusler-er-uakseptable>

⁵⁶ <https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/EWXOWj/lofven-i-sverige-far-man-tycka-olika>

Forslag til vedtak

F1: Den politiske uttalelsen "Norges relasjon til Kina" vedtas slik den foreligger.

Med vennlig hilsen

Nora Jungeilges Heyerdahl
Internasjonal kontakt

Ivar Arnesen
Medlem av politisk utvalg for fred, forsvar og migrasjon

Neukirchen og Reims, 19. januar 2020

NORGES RELASJON TIL KINA

Grønn Ungdom vil alltid sette menneskerettighetene, demokrati og ytringsfrihet over økonomisk vinning. Prinsipielt tror Grønn Ungdom på kraften i dialog og diplomati, men vi er ikke overbevist om at dialog med Kina basert på Kinas premisser vil gi reelle forbedringer i landets menneskerettighetssituasjon.

Grønn Ungdom mener derfor:

- At Norge skal sette prinsipper om frihet, demokrati og menneskerettigheter over hensynet til dialog med Kina.
- At Norge skal stille krav til en handelsavtale med Kina, med menneskerettighetssituasjonen i landet som begrunnelse.
- At Norge skal gi politiske flyktninger fra Kina asyl. Vi vil ta imot flyktninger fra for eksempel Xianyang og Hong Kong ved behov.
- At Norge skal ta initiativ overfor EU om å stå sammen i kampen for menneskerettigheter i Kina.

Til Sentralstyret
Kopi Landsstyret
Fra Miriam Langmoen, generalsekretær
Dato 20.01.20
Saksnr SST-2-20-041

grønn
ungdom

SAKER TIL MDGs SST-MØTE

6. FEBRUAR

Bakgrunn

I tråd med hva vi diskuterte på påtropp, ønsker vi å bli flinkere til å bruke MDGs sentralstyre for å få gjennomslag for GUs politikk. Neste sentralstyremøte for MDG er 6. februar, og frist for å melde opp saker og sende inn sakspapirer er mandag 27. januar.

Hvilke politiske uttalelser kan vi melde opp?

Vi kan melde opp alle politiske uttalelser som har blitt vedtatt på et landsstyremøte eller på landsmøtet. (Vi kan også melde opp uttalelser som har blitt vedtatt av sentralstyret – altså ikke bare innstilt til landsstyret – men dem har vi ikke så mange av.) Jeg har begrenset meg til politikk vi vedtok i 2019.

Disse finner dere i en mappe i sentralstyredriven, under

<https://drive.google.com/drive/u/2/folders/1--UfsVineFpjX1aoYUa1nhJ6ANSoqauF>:

- En radikal, ny boligpolitikk
- Formue og arv
- Grønn bistandspolitikk for 2020-tallet
- Gi Norge et nytt energieventyr
- Forby kjøttreklame
- Stans importen av ødelagt regnskog
- Avdekk unødig lidelse med dyrevelferdsmerking
- Helvegetarisk kantine, NÅ!
- Obligatorisk vaksinerings
- Redusér miljøskadeleg reklame!

Disse finner dere på GUs nettsider, under

<https://www.gronnungdom.no/politikk/resolusjoner/>:

- Klimaet krever ansvarlig flypolitikk
- Ja til samtykkelov
- Mer rettferdig opptak til høyere utdanning
- Vern om velferdsstaten
- Forby cruisetrafikk
- Bærekraftig hytteliv

- Tiden er moden for en mer liberal abortpolitikk!
- Bedre diskrimineringsvern
- Tilpasset opplæring
- Nei til nasjonalt mobilforbud
- 500 meter til turstigen
- Dyr er ikke underholdning
- Klimagassutslipp skal ikke lønne seg!

Det er ikke forventet at vi tar en lang diskusjon om enkelt-uttalelsene, men at alle har skimmet gjennom dem og gjort seg noen tanker om hvilke(n) som kan være bra å melde opp til MDG.

Saksbehandlers konklusjon

Saksbehandler foreslår å melde opp to politiske uttalelser til neste sentralstyremøte i MDG. MDG har godt av mer politisk diskusjon og GU har godt av å få politikken vår trøkket ut. Saksbehandler foreslår at vi tar en kort debatt på møtet om hvilke politiske uttalelser som kan være aktuelle, og deretter voterer over hvilke av disse vi vil sende inn.

Spørsmål til diskusjon

- Hvor mange saker er det strategisk lurt å melde opp per møte?
- Hvor kontroversielle saker bør vi pushe i MDG? Er det lurt å melde opp mindre kontroversielle ting og få flere gjennomslag, eller bør vi i større grad ta kampene for vår politikk i MDGs SST?

Forslag til vedtak

F1: Sentralstyret melder opp to politiske uttalelser til neste sentralstyremøte i MDG.

F2: Disse to uttalelsene skal være XX og YY.

Med vennlig hilsen,

Miriam Langmoen,
Generalsekretær

Sørlandsbanen, 20. januar 2020

Til Sentralstyret
Kopi Landsstyret
Fra Teodor Bruu, talsperson
Dato 20. januar 2020
Saksnr SST-2-20-042

grønn
ungdom

POLITISKE UTVALG OG SENTRALSTYRET

Bakgrunn

Vi har fått politiske utvalg som ikke lenger primært ledes av folk fra sentralstyret, og vi må derfor avklare litt om forholdet mellom sentralstyret, landsstyret og de politiske utvalgene. De politiske utvalgene har ikke forslagsrett eller talerett på landsstyremøtene eller sentralstyremøtene, og regnes som undergrupper som utgår fra sentralstyret.

Drøfting

Det er flere ting vi må ta stilling til:

Hvordan skal de politiske utvalgene melde opp saker til sentralstyremøtene?

I følge Grønn Ungdoms vedtekter er det bare sentralstyremedlemmer som kan melde opp saker til sentralstyremøtene. Det betyr at det kun er politisk utvalg for fred, forsvar og migrasjon som har mulighet til dette i dag, siden det ledes av Nora. Hvordan skal da de andre utvalgene melde opp saker? Ulike forslag:

1. Vi tolker vedtektene til at «sentralstyremedlemmer» også innbefatter undergrupper i sentralstyret, hvilket da vil gjelde de politiske utvalgene. Vi lar derfor de politiske utvalgene (v/ leder) melde opp saker i sitt navn til sentralstyremøtene.
2. Vi ber kontrollkomitéen om en tolkning på hvordan vi bør gjøre dette, og forholder oss i ro inntil videre.
3. Vi tolker vedtektene til at «sentralstyremedlemmer» ikke innbefatter medlemmer av undergrupper i sentralstyret, og at de politiske utvalgene derfor ikke kan melde opp saker direkte. Vi gjør derfor til praksis at de formelt melder opp sakene sine gjennom en i sentralstyret. Denne personen kan for eksempel ved undertegnede, som har oppfølgingsansvar og løpende kontakt med utvalgene fra før. Det skal da presiseres i sakspapirene at det er på vegne av det politiske utvalget, og leder bes fortsatt sørge for at noen fra utvalget faktisk kommer og redegjør for saken.

Skal de politiske utvalgene kunne melde opp saker direkte til landsstyret?

De politiske utvalgene har ikke forslags- eller talerett på landsstyremøtene, det er det bare sentralstyremedlemmer og landsstyrerepresentanter som har. Hvordan skal da de politiske utvalgene melde opp saker dit? Ulike forslag:

4. Vi legger opp til at de politiske uttalelsene ikke skal innom sentralstyret for vedtak. Vi gir de politiske utvalgene forslagsrett i landsstyret. Dette strider med vedtektene slik de er nå, men det kan hende at landsstyret kan gjøre et vedtak om egne utvidede retningslinjer som overprøver dette. De politiske utvalgene presenterer sakene sin for landsstyret selv, dersom de har mulighet til det.
5. Det blir sentralstyret som står som forslagsstiller hvis sentralstyret velger å innstille på den politiske uttalelsen det gjelder. Hvis sentralstyret ikke innstiller på den politiske uttalelsen, tillater vi at det politiske utvalget melder det opp på egen hånd. Vi gir de politiske utvalgene forslagsrett i landsstyret. Dette strider med vedtektene slik de er nå, men det kan hende at landsstyret kan gjøre et vedtak om egne utvidede retningslinjer som overprøver dette. De politiske utvalgene presenterer sakene sin for landsstyret selv, dersom de har mulighet til det.
6. Vi ber kontrollkomitéen om en tolkning på hvordan vi bør gjøre dette, og forholder oss i ro inntil videre.
7. Det blir sentralstyret som står som forslagsstiller hvis sentralstyret velger å innstille på den politiske uttalelsen det gjelder. Det kommer da frem av innstillingen fra sentralstyret hvilket politisk utvalg som opprinnelig skrev uttalelsen og hvilke endringer som eventuelt har blitt gjort med uttalelsen av sentralstyret. Hvis sentralstyret ikke innstiller på den politiske uttalelsen, men likevel mener at det er fint for landsstyret å få behandlet saken, så kan det politiske utvalget melde opp saken sin gjennom en av talspersonene, som har forslagsrett. Hvis sentralstyret ikke anser det som viktig eller bra at landsstyret behandler saken, så må det politiske utvalget eventuelt finne en annen måte å få meldt opp saken på. De politiske utvalgene presenterer sakene sin for landsstyret selv, dersom de har mulighet til det. De gis da midlertidig talerett som gjester, noe vi har gjort flere ganger før.

Skal de politiske utvalgene kunne melde opp saker direkte til landsmøtet?

Dette er det litt lettere å forholde seg til, for det er mange flere som har forslagsrett til landsmøtet. Formelle organer (hvilket de politiske utvalgene ikke er) og grupper på minst tre medlemmer kan melde opp saker til landsmøtet. De politiske utvalgene er grupper på minst tre medlemmer og kan derfor melde opp saker selv. De bør stort sett likevel oppfordres til å få sakene sine behandlet gjennom sentralstyret og landsstyret først, da det gir større sjanse for gjennomslag og en bedre prosess.

Saksbehandlers konklusjon

Undertegnede mener at det står ganske i tydelig i vedtektene at de politiske utvalgene ikke kan melde opp saker selv til SST. Det hadde kanskje vært en smudere ordning om de kunne det, og vi kunne sikkert prøvd å få det til på en måte som likevel var i tråd med vedtektene, men det er kanskje ikke noe poeng. Løsningen i punkt 3 virker både praktisk nok og er helt innafor vedtektene.

Undertegnede mener det også står tydelig i vedtektene at de politiske utvalgene ikke kan melde opp saker selv til LS, og det burde de heller ikke ha mulighet til. Det kan likevel noen tilfeller der SST ønsker saken behandlet i LS men ikke ønsker å innstille på den selv. Løsningen i punkt 7 har gode måter å løse det på, som ikke samtidig gir de politiske utvalgene rettigheter de ikke burde ha.

Forslag til vedtak

F1: Punkt 3 i sakspapiret over vedtas.

F2: Punkt 7 i sakspapiret over vedtas.

Med vennlig hilsen

Teodor Bruu,
Talsperson

Oslo, 20. januar 2020

Til Sentralstyret
Kopi Landsstyret
Fra Ulrikke Torgersen, sentralstyremedlem
Dato 20. januar 2020
Saksnr SST-2-20-043

grønn
ungdom

HANDLINGSPLAN FOR STRATEGISK VALGKAMPUTVALG – SVU2021

Bakgrunn

Første møte i SVU2021 ble avholdt lørdag 18. januar. Til møte hadde undertegnede innstilt på et forslag til handlingsplan. Etter innspill fra utvalget ble handlingsplanen vedtatt gjennom epostvotering søndag 19. januar.

Hovedoppgaven til SVU2021 er å innstille på valgkampstrategi for Stortingsvalget 2021.

Strategiutvalget skal være kjent med det politiske landskapet, pågående politiske debatter og tidligere valg, og utarbeide en strategi på bakgrunn av det. Vi skal ha jevnlig møter i tråd med tidsplanen. Det politiske landskapet er i stadig endring og vil påvirke hvordan vi strategisk skal drive valgkamp. Derfor har SVU2021 valgt å innstille på en handlingsplan som ivaretar disse hensynene.

I tillegg har vi valgt å ha et spesielt fokus på utarbeidelsen av tydelige grep for å målene vi setter. Dette er fordi vi har sett at tidligere handlingsplaner ofte bærer preg av overordnede og noen ganger diffuse mål, men heller få konkrete grep for å nå dem. Vi tror at denne konkretiseringen vil øke sjansene våre for å faktisk nå målene.

Tidligere valgkamper har vist at et godt og gjennomarbeidet valgkampbudsjett legger et trygt og forutsigbart grunnlag for en god valgkamp. Vi har derfor valgt å ha utarbeidelsen av valgkampbudsjettet som et av våre hovedfokus.

Forslag til vedtak

F1: Handlingsplanen vedtas slik den foreligger.

Vedlegg

1 - Handlingsplan for SVU2021

Vennlig hilsen

Ulrikke Torgersen
Leder for SVU2021

Oslo, søndag 19. januar 2020

HANDLINGSPLAN FOR STRATEGISK VALGKAMPUTVALG *SVU2021*

I arbeidsplanen står det under *Stortingsvalget 2021*: Grønn Ungdom skal sette ned et strategiutvalg som skal lage et utkast til politiske hovedsaker og hovedmålsettinger for stortingsvalget i 2021.

Hovedoppgaven til SVU2021 er å innstille på valgkampstrategi for Stortingsvalget 2021, som skal vedtas av Grønn Ungdoms landsmøte 2020. Strategiutvalget skal være kjent med det politiske landskapet, pågående politiske debatter og tidligere valg, og utarbeide en strategi på bakgrunn av det. Vi skal ha jevnlig møter i tråd med tidsplanen.

Våre hovedfokus skal være å:

- Revidere motstanderstrategien etter politisk landskap åla 2020/2021
- Innstille på valgkampbudsjett
- Innstille på politiske og organisatoriske målsettinger, spesielt tydelige grep for å nå målene.

Til Sentralstyret
Kopi Landsstyret
Fra Miriam Langmoen, generalsekretær
Dato 20. januar 2020
Saksnr SST-2-20-044

The logo for 'grønn ungdom' is a green rounded square with the words 'grønn' and 'ungdom' stacked vertically in white lowercase letters.

HANDLINGSPLAN FOR GULS-GRUPPA

Bakgrunn

Alle SSTs undergrupper og arbeidsgrupper må utarbeide en handlingsplan. GULS-gruppa har valgt en lite detaljert handlingsplan, fordi våre oppgaver er såpass konkrete og ferdigbestemte. Av samme årsak har vi ikke vedtatt en tidsplan – landsstyremøtedatoene er satt og tidsrammen for å ferdigstille sakspapirer, booke møtelokaler, finne skoleringsinnledere og så videre, blir naturlig nok bestemt av LS-datoene.

Forslag til vedtak

F1: Handlingsplanen vedtas slik den foreligger.

Vedlegg

1 - Handlingsplan for GULS-gruppa

Vennlig hilsen

Miriam Langmoen
Generalsekretær

Oslo, 20. januar 2020

HANDLINGSPLAN FOR GULS-GRUPPA

GULS-gruppa skal arbeide for at landsstyremøtene overholdes på en god, trygg og økonomisk fornuftig måte.

Til Sentralstyret
Kopi Landsstyret
Fra Rauand Ismail, sentralstyremedlem
Dato 20. januar 2020
Saksnr SST-2-20-045

grønn
ungdom

HANDLINGSPLAN OG TIDSPLAN FOR SOMMERLEIRGRUPPA

Bakgrunn

I sommerleirgruppa jobber vi opp mot et stort prosjekt, og den foreslåtte handlingsplanen og tidsplanen legger rammer for hvordan vi skal lage den største sommerleiren i Grønn Ungdoms historie. Den interne tidsplanen for sommerleirgruppa vil i noen grad avvike fra den vi skal vedta nå, men den legger likevel rammer for arbeidet vårt. Den foreslåtte tidsplanen er ikke like detaljert som den interne tidsplanen. Den består i hovedsak av de større milepælene vi skal nå.

Handlingsplanen

Vi har videreført en rekke av målene fra fjorårets sommerleir. Det er likevel tre endringer vi tror vil løfte sommerleir til nye høyder.

1. Vi foreslår å sette mål om å ha minst 150 deltakere på årets sommerleir. Fjorårets mål var minst 90 deltakere. Vi tror at medlemsveksten vår bør få konsekvenser for ambisjonsnivået, og foreslår derfor en betydelig økning. Dette vil naturligvis få konsekvenser for overnattingsmulighetene. Dette målet åpner for at enten telting og/eller tidligere ubenyttede tilbud om flere soveplasser blir aktuelt.
2. Vi foreslår å ha en rekke reelt nivådelte bolker på årets sommerleirprogram. Vi har som mål at sommerleir er et sted for både medlemmer i Grønne Studenteralder og medlemmer som er 12 år gamle. Derfor vil det også være spørsmål i påmeldingskjemaet som vi skal bruke til å dele deltakermassen i flere grupper, og ha sommerleirprogram tilpasset disse gruppene.
3. Vanligvis pleier sentralstyret å jobbe beinhardt på sommerleir. Matlaging, sosialt ansvar, henting av foredragsholdere, rydding, og badevokting. I år blir det annerledes. Vi har foreslått å engasjere et frivilligteam og en frivilligsjef som bistår sentralstyret med matlaging, badevokting, og andre praktiske oppgaver. Dette vil 1) være helt nødvendig med det nye målet om antall deltakere og 2) gi oss sentralstyremedlemmer mer tid til å være sosiale med deltakerne, være tilstede på programbolkene og være ombudspersoner på sommerleir. Tidligere generalsekretær Guri Barka Martins har bekreftet at hun ønsker å være frivilligsjef dersom sentralstyret ønsker denne løsningen.

Tidsplanen

Årets tidsplan består av de samme oppgavene som fjoråret, men vi har foreslått å flytte en god del av arbeidet så tidlig på året som vår kapasitet gir rom for.

Spørsmål til diskusjon

- Bør vi ha minst 150 deltakere som mål, færre, eller flere?
- Vil nivådelingen skape a- og b-lag på sommerleir?
- Blir det unødvendig mye administrasjon og ledelse (hehe) å engasjere et frivilligteam?

Saksbehandlers konklusjon

Sommerleir kjøøøør da!

Forslag til vedtak

F1: Handlingsplanen for sommerleirgruppa vedtas slik den foreligger.

F2: Tidsplanen for sommerleirgruppa vedtas slik den foreligger.

Vedlegg

1 - Handlingsplan og tidsplan for sommerleirgruppa

Med vennlig hilsen

Rauand Ismail,
Sommerleirsjef
På vegne av sommerleirgruppa

Oslo, 20. januar 2020

HANDLINGSPLAN FOR SOMMERLEIR *2020*

Sommerleirgruppa skal:

1. Ha minst 150 deltakere på sommerleir.
2. Sørge for at innholdet er interessant for både nyinnmeldte og medlemmer med lang fartstid gjennom nivådelte programposter.
3. Engasjere en frivilligsjef og et frivilligteam.
4. Promotere sommerleir tidlig i samarbeid med kommunikasjonsgruppa.
5. Ha nok kvalifiserte livreddere til at deltakerne kan bade trygt.
6. Jobbe for trygge sosiale rammer på sommerleir.
7. Skolere sentralstyret i hvordan vi håndterer psykisk helse på sommerleir.
8. Tilrettelegge for alle deltakere som trenger det og sørge for at relevante personer blir informert om særskilte behov.
9. Ha en sikkerhetsplan for nødsituasjoner.
10. Ha et nøye planlagt sosialt opplegg.

TIDSPLAN FOR SOMMERLEIRGRUPPA

Løpende arbeid:

- Booke innledere.
- Promotere sommerleir.
- Booke soveplasser på Risøya.

Innen februar:

- Utarbeide sommerleirbudsjett.
- Opprette påmeldingsskjema, facebookarrangement og e-post til alle medlemmer.
- Booke livredningskurs i vann.
- Sette ned frivilligteam.

Innen mars:

- Lage plan for nødstilfeller.
- Påminnelse på e-post til alle medlemmer.
- Booke ferdig innledere.
- Lage internprogram for sentralstyret og frivilligteam.
- Booke buss.
- Earlybird stenger.

Innen april:

- Påmelding stenger.
- E-post til foreldre.

Innen mai:

- Lage romlister.
- E-post til alle deltakere med program og praktisk info.

Til Sentralstyret
Kopi Landsstyret
Fra Miriam Langmoen, generalsekretær
Dato 20. januar 2020
Saksnr SST-2-20-046

grønn
ungdom

HANDLINGS- OG TIDSPLAN FOR ANSETTELSESUTVALGET

Bakgrunn

Alle utvalg og undergrupper i sentralstyret må lage en handlings- og tidsplan som godkjennes av sentralstyret.

Hvilke føringer har vi for ansettelser?

Ansettelsesutvalget styres i hovedsak av punkt 13 ("Organisering og sekretariat") i arbeidsplanen for 2020 og av budsjettet.

Punkt 13 lyder:

Grønn Ungdom skal utvide sekretariatet for å avlaste de frikjøpte og frivillige i organisasjonen, samt jobbe med å være en god arbeidsgiver for våre ansatte [...]

Det vedtatte budsjettet setter av midler til ansettelser, og legger føringer for at dette skal brukes på blant annet en organisasjonssekretær og nye fylkessekretærer.

Tidsplan

Ansettelser er intenst arbeid og tar dessuten mye tid. Det kan godt hende det er urealistisk av oss å få ansatt en organisasjonssekretær før LS i februar, altså i løpet av fem uker. Utvalget mener likevel at dette er et nødvendig mål å strekke seg etter, særlig fordi ansettelse av en organisasjonssekretær vil frigjøre tid og kapasitet hos generalsekretær som vil gjøre ansettelse av fylkessekretær(er) betraktelig lettere.

Tidsplanen er betraktelig mer detaljert for ansettelse av org.sek. enn for ansettelse av fylkessekretærer. Det tas utgangspunkt i at en mer detaljert tidsplan for ansettelse av fylkessekretærer vil vedtas i utvalget når prosessen starter.

Punkter til diskusjon

- Er tidsplanen realistisk?
- Ønsker vi å legge til noe mer detaljert om arbeidet vårt med for eksempel utarbeidelse av søknadskriterier, intervjuprosesser, osv?

Forslag til vedtak

F1: Utvalget innstiller på handlings- og tidsplanen slik den foreligger.

Vedlegg

1 - Handlings- og tidsplan for ansettelsesutvalget

Med vennlig hilsen,

Miriam Langmoen
Generalsekretær

Sørlandsbanen, 20. januar 2020

HANDLINGS- OG TIDSPLAN FOR ANSETTELSESUTVALGET

Tidsplan

Uke 4: LS-vedtak om lønnsramme for organisasjonssekretær. Poste utlysning for organisasjonssekretær på Finn. Dele utlysning i GU internkom, MDG Frivillige og ressurspersoner, MDGs sekretariat, LNUs nyhetsbrev og nettsider, GUs nettsider og nyhetsbrev for GU.

Uke 6: Søknadsfrist org.sek. Utvalget går gjennom søknader og kaller inn til intervjuer.

Uke 7: 1. intervjurunde, 2. intervjurunde med case.

Uke 8: Utvalget innstiller på org.sek.-ansettelse. Ansettelse vedtas av sentralstyret på møtet 19. februar.

Tidlig mars: Utlysning for fylkessekretærer.

Medio mars: Søknadsfrist fylkessekretærer.

Tidlig april: Ansettelse fylkessekretærer.

Tiltaksplan

Utlysning og søknadsfrist

- Alle stillinger skal lyses ut og spres gjennom ulike fora, inkludert interne GU- og MDG-fora, LNUs nyhetsbrev, GUs nyhetsbrev og GUs nettsider.
- Dersom utvalget mener at antall søkere til en stilling er for lavt, kan utvalget utsette søknadsfristen og forskyve arbeidet.

Mangfold og inkludering

- Vi skal ha særlig fokus på rekruttering av søkere fra grupper som er underrepresenterte i organisasjonen og/eller i arbeidslivet generelt. Dette

inkluderer personer med minoritetsbakgrunn, personer med nedsatt funksjonsevne, menn, og andre.

Organisering av fylkessekretærer

- Utvalget skal vurdere om det er mer hensiktsmessig å ansette fylkessekretærer med hovedbase utenfor Oslo, og hvordan dette i så fall bør organiseres.
- Utvalget skal vurdere om fylkessekretærene bør organiseres slik at de har ansvar for ulike fylkeslag / regioner eller slik at de har ansvar for ulike oppgaver, eller på en annen måte.
- Utvalget skal hente inn innspill til dette fra nåværende og tidligere fylkessekretær, fylkeslagene, sentralstyret, MDG og andre organisasjoner som har fylkessekretærer.

Konfidensialitet

- Alt av utvalgets arbeid og drøftinger om enkeltpersoner og mulige ansettelse er strengt konfidensielt, også ovenfor sentralstyret, med unntak av utvalgets innstilling til ansettelse, som er konfidensiell men deles med sentralstyret.
- Alle utvalgets medlemmer må ha signert taushetserklæring.
- Det opprettes en egen mappe for ansettelse, utenfor sentralstyre-mappa i Drive. Kun utvalget skal ha tilgang til denne.

Til Sentralstyret
Kopi Landsstyret
Fra Jørgen Paulsen, sentralstyremedlem
Dato 20. januar 2020
Saksnr SST-2-20-047

The logo for 'grønn ungdom' is located in the top right corner. It consists of a green rounded square containing the words 'grønn' and 'ungdom' in white, lowercase, sans-serif font, stacked vertically.

ENDRING I DATO FOR FOLKEVALGTSAMLING

Bakgrunn

Grønn Ungdom har søkt LNU om støtte til folkevalgtsamling. Søknaden ble innvilget og datoen som lå i søknaden for den første folkevalgtsamlingen var 7.-9. februar 2020. Det medførte for dårlig tid til planlegging, og opplæringsutvalget har (i samråd med gensek) besluttet å utsette folkevalgtsamlingen til 27.-29. mars.

Drøfting

Det er rom for å komme med innspill til andre helger. 27.-29. mars ble kommet fram til i samråd med folkevalgtnettverket, opplæringsgruppen og generalsekretær.

Saksbehandlers konklusjon

Sentralstyret vedtar å utsette folkevalgtsamlingen fra 7.-9.02.2020 til 27.-29.03.2020. Det søkes om til LNU.

Forslag til vedtak:

F1: Folkevalgtsamling blir flyttet til foreslått dato fra opplæringsgruppen.

Med vennlig hilsen

Jørgen A. Bjørvik Paulsen
Kompetansedirektør

Oslo, 20.01.20